

Tijdschr Jeugdgezondheidsz (2022) 54:141–142
<https://doi.org/10.1007/s12452-022-00288-5>

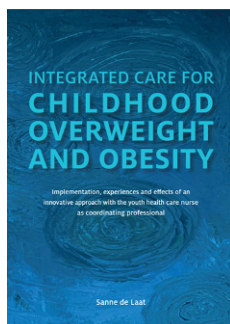

Implementatie en effect van Kind naar Gezonder Gewicht in 's-Hertogenbosch

S. A. A. de Laat

Published online: 13 september 2022

© Bohn Stafleu van Loghum is een imprint van Springer Media B.V., onderdeel van Springer Nature 2022

Titel: Integrated care for childhood overweight and obesity. Implementation, experiences and effect of an innovative approach with the youth health care nurse as coordinating professional

Thesis: Tilburg University, Tilburg

Promotiedatum: 10 maart 2022

Promotoren: dr. L.A.M. van de Goor en prof.dr. E.G.A.H. van Mil

Copromotor: dr. M.A.M. Jacobs

ISBN: 987-94-6421-615-8

Link: <https://books.ipskampprinting.nl/thesis/572079-deLaat/>

Wat waren het doel en de vraagstelling?

Een op de zeven kinderen in Nederland heeft overgewicht of obesitas en dit aantal neemt sinds de coronacrisis verder toe. Overgewicht is een complex probleem en vormt een enorme uitdaging voor kinderen en ouders, hun omgeving én de maatschappij. De in-

tegrale aanpak Kind naar Gezonder Gewicht lijkt kansrijk. In 's-Hertogenbosch werken zorgverleners uit het medisch domein en professionals uit het sociale domein samen om overgewicht aan te pakken, gecoördineerd door een centrale zorgverlener. In dit promotieonderzoek zijn de implementatie en het effect van de aanpak Kind naar Gezonder Gewicht in 's-Hertogenbosch onderzocht. In het proefschrift worden vier deelvragen beantwoord:

1. Lukt het de jeugdverpleegkundige om de nieuwe rol van centrale zorgverlener uit te voeren?
2. Hoe verloopt de samenwerking met andere professionals?
3. Wat zijn de ervaringen van ouders en kinderen?
4. Wat is het effect op kwaliteit van leven en overgewicht?

Hoe vond het onderzoek plaats?

Er werden interviews gedaan met veertien jeugdverpleegkundigen werkzaam als centrale zorgverlener, acht jeugdartsen, veertien netwerkpartners werkzaam op uitvoerend of beleidsniveau en acht gezinnen. Ook werd er een vragenlijstonderzoek uitgevoerd waarbij kinderen met overgewicht in 's-Hertogenbosch werden vergeleken met kinderen in twee gemeenten met reguliere zorg. Ouders vulden drie keer een online vragenlijst in: bij de start ($n=91$), na drie maanden ($n=68$) en na een jaar ($n=58$). Er werden vragen gesteld over de kwaliteit van leven met behulp van de Pediatric Quality of Life Inventory questionnaire (PedsQL) en de Impact of Weight on Quality of Life questionnaire (IWQoL-Kids). Ouders gaven toestemming om gegevens over lengte en gewicht van hun kind uit de digitale dossiers van de jeugdgezondheidszorg (JGZ) te halen.

S. A. A. de Laat (✉)

Academische Werkplaats Publieke Gezondheid, Tranzo,
Tilburg University, Tilburg, Nederland

GGD Hart voor Brabant, Tilburg, Nederland
s.de.laat@ggdhvb.nl

Wat zijn de uitkomsten?

Centrale zorgverleners en netwerkpartners zijn enthousiast over de aanpak. Jeugdverpleegkundigen vinden dat ze in staat zijn om de rol van centrale zorgverlener uit te voeren. Deze rol lijkt goed bij de jeugdverpleegkundigen te passen. Ouders en kinderen zijn tevreden en voelen zich gesteund. De jeugdverpleegkundige kan bij kinderen met overgewicht een verbinder zijn tussen professionals uit het medische en sociale domein.

Tijdgebrek en onvoldoende capaciteit om de rol van centrale zorgverlener optimaal uit te voeren, zitten implementatie van de aanpak echter in de weg. De samenwerking tussen het medische en sociale domein kan beter. De betrokkenheid van professionals uit het sociale domein (bijvoorbeeld de opvoedondersteuner en maatschappelijk werk) kan vergroot worden.

In het effectonderzoek zagen we na een jaar follow-up een verbetering in de kwaliteit van leven en BMI-SDS van de deelnemende kinderen. Hierin vonden we echter geen verschil tussen kinderen in de Kind naar Gezonder Gewicht-aanpak en de kinderen die reguliere zorg kregen. Mogelijk komt dit doordat de rol van de centrale zorgverlener in 's-Hertogenbosch nog niet optimaal wordt uitgevoerd. Hoopgevend is dat de kwaliteit van leven van deelnemende kinderen in 's-Hertogenbosch na drie maanden wel meer is toegenomen dan in de vergelijkingsgemeenten.

Wat is de meerwaarde/nieuws waarde voor de JGZ-praktijk?

De aanpak Kind naar Gezonder Gewicht is nog niet optimaal geïmplementeerd in 's-Hertogenbosch. De implementatie kost tijd en vraagt blijvende aandacht.

Door dit onderzoek kwamen verbeterpunten aan het licht die direct konden worden opgepakt. De korte lijn tussen onderzoeker (een arts maatschappij en gezondheid) en de praktijk was duidelijk van meerwaarde.

In het proefschrift worden concrete aanbevelingen gedaan om de aanpak te verbeteren. Zo wordt aanbevolen om de rol van de centrale zorgverlener te versterken, bijvoorbeeld door het faciliteren van opleiding en intervisie en het maken van afspraken over hoeveel tijd de centrale zorgverleners aan deze rol kunnen besteden. Het helpt als de taken, rollen en verwachtingen van de centrale zorgverlener en de andere professionals in de aanpak duidelijk zijn. Er werd een praatplaat ontwikkeld die kan bijdragen aan het positioneren van de centrale zorgverlener. Ook kan het netwerk worden versterkt door verbetering van de samenwerking tussen de centrale zorgverlener en professionals uit het medische en sociale domein.

Er is veel nodig om overgewicht echt aan te pakken en gezonde keuzen makkelijk te maken. Dat vraagt ook inzet van gemeenten en de landelijke overheid, naast die van de JGZ en netwerkpartners uit het medische en sociale domein.

De aanbevelingen uit het proefschrift zijn ook relevant voor andere gemeenten en JGZ-organisaties die bezig zijn met de implementatie van Kind naar Gezonder Gewicht of plannen hebben om hiermee aan de slag te gaan. Implementatie van een integrale aanpak zoals Kind naar Gezonder Gewicht en de rol van een centrale zorgverlener vragen aandacht, tijd en capaciteit.

S.A.A. de Laat, ArtsMaatschappij en Gezondheid